

JM

27.09.2013

tutke@minedu.fi
kirjaamo@minedu.fi

OKM/122/040/2011

LAUSUNTO AMMATILLISEN KOULUTUKSEN TUTKINTOJÄRJESTELMÄN KEHITTÄMISTÄ KOSKEVAN LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI

Rakennusteollisuus RT lausuu seuraavaa:

Ammatillisten tutkintojen tutkintorakenne ja sen valmisteluprosessi

Esityksessä ammatillisten tutkintojen tutkintorakenteesta säädetään yhdellä asetuksella. Tämä helpottaa lähinnä viranomaisten ja asetustasolla toimivien työtä, mutta toivottavasti myös vahvistaa ammatillisten tutkintojen jäsentymistä kokonaisuutena tutkinnon suorittajan ja työelämän suuntaan. Myös käsitteistön yhtenäistäminen ammatillisessa peruskoulutuksessa ja näyttötutkinnoissa on hyvä asia (tutkinnon peruste, osaamisala, tutkinnon osa, tutkintonimike), vaikkakin jonkinlaista pysyvyyttä toivomme jatkossa nimikkeistöön.

Esityksessä Opetushallituksen roolia valmistella tutkintorakenteen muuttamista koskevia esityksiä, tehdään vahvemaksi kirjaamalla se lakiin. Ehdotus, että Opetushallitus päättäisi kaikkien tutkintotyyppien osalta tutkintonimikkeet tutkinnon perusteissa, toivottavasti lisää tutkintorakenteen valmisteluprosessiin työelämän kaipaamaa ripeyttä. Tutkintorakennetta koskevat muutosesitykset tehdään tänä päivänä käytännössä kerran vuodessa, mutta itse prosessin läpivieminen valmiiksi käännetyksi ja oikoluetuksi tutkinnoksi, vie mielestäme liian kauan.

Osaamispisteet ammatillisena peruskoulutuksena suoritettaviin perustutkintoihin

Esityksen mukaan osaamispisteet tulevat ensi vaiheessa käyttöön ammatillisena peruskoulutuksena suoritettavissa perustutkinnoissa. Kun osaamispisteistä on saatu käytännön kokemusta ammatillisena peruskoulutuksena suoritettavissa tutkinnoissa, voidaan tarkastella mahdollista siirtymistä samaan järjestelmään myös näyttötutkintojen osalta. Esitys antaa ymmärtää, että perustutkintoja toteutetaan aluksi kahdella järjestelmällä, uudella pisteytyksellä (nuorisokoulutus) sekä vanhalla opintoviikko rakenteella (aikuiskoulutus). Perustutkin-

tojen osalta tulee kuitenkin varmistaa että tutkintojen sisältö ja osaamisvaatimukset ovat samat.

Tutkinnon osien pisteytys tulee tehdä yhteistyössä koulutus- ja tutkintotoimikuntien sekä alakohtaisten työelämän edustajien kanssa. Tutkintojen rakennetta ei tule keinotekoisesti pisteytyksen vuoksi muuttaa, vaan tutkintojen osalta tulee ensisijaisesti varmistaa osaamisen työelämälähtöinen painottuminen ja pisteytys toteutetaan sen mukaisesti. Jos painotuksessa ja perusteiden sisällössä on korjattavaa, se tulee tuki tehdä tässä yhteydessä.

Yhteiset tutkinnon osat ja vapaasti valittavat tutkinnon osat

Valinnaisuutta tulisi lisätä yhteisissä tutkinnon osissa, tutkinnon osan osa-alueen osaamisvaatimuksia voitaisiin painottaa tutkintokohtaisesti ja yhteisten tutkinnon osien integrointia ammatillisiin tutkinnon osiin näin korostettaisiin.

Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen tutkinnon osan osa-alue ja sosiaalinen- ja kulttuurinen osaaminen tulisi yhdistää ja sen sisältöä jäsentää sen mukaisesti. Työympäristöjen ja työtehtävien kansainvälistymisen myötä olisi tärkeää nivoa yhteen nykyistä selkeämmin myös kieli- ja kulttuuriopinnot.

Yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavaa osaamisen osan osuutta tulee vahvistaa esityksen mukaisesti suhteessa muihin tutkinnon osiin.

Vapaasti valittavien tutkinnon osien painotusta on esityksessä vähennetty nykyisestä. Vapaasti valittavien osuutta ei tule vähentää, koska perustutkintotasollakin tulee antaa opiskelijalle mahdollisuus syvempään tai leveämpään osaamiseen. Vapaasti valittavien tutkinnon osien tulee kuitenkin tukea nykyistä paremmin tutkinnon ammatitaitovaatimuksia ja osaamistavoitteita.

Erityisesti perustutkinnon osalta on keskusteluissa useita 2+1 malleja, joiden toimintamallit poikkeavat aina oppisopimuksesta laajennettuun työssäoppimiseen. Liittyen tutkinnon sisältöön ja kokonaisuuteen on keskusteltava tulevaisuudessa siitä onko tarpeen tuottaa kaikille jatko-opintokelpoisuus automaattisesti vai voisiko perustutkintojen kesto ja kokonaisuus vaihdella?

Kunnioittavasti

Juha Mäntynen
Rakennusteollisuus RT